

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGŁAD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Królestwo Polskie. — Grecya. — Turcya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Przegląd miesięczny galicyjskiej kasy oszczędności. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 24. marca. Oprócz wykazanej dawnej sumy 704 złr. 24¹/₅ kr., którą w pamięć uroczystości zaślubin Jego c. k. Apost. Mości ofiarowano na założenie fundacyi stypendyów dla młodzieży obwodu Przemyskiego, wpłynęła ze strony dominium Szczecrowice kwota 15 złr. m. k., co z uznaniem podaje się do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 2. kwietnia. Jego Cesarzewiczowska Mość Arcyksiążę Karol Ludwik przybył tu wczoraj z powrotem z Wiednia o godzinie trzy kwadrans na szóstą wieczorem. Za przybyciem raczył wysiąść u wnijścia i przywitać zgromadzenie dostojnych osób cywilnych i wojskowych, łaskawie rozmawiać, potem u siebie na pokojach przyjmować.

Gazeta Wied. podaje wykaz służby c. k. żandarmerji krajowej w ciągu pierwszego wojskowego kwartału, od 1. listopada z. r. po koniec stycznia b. r. W namienionym przeciągu czasu odbyła c. k. żandarmerja krajowa:

433,463 patrolów, 22,234 eskortowań aresztantów, 2021 konwojów podróżnych i kuryerów, 4178 asystency przy procedurach sądowych, 235 konwojów okrętów parowych.

Liczba posługi, pełnionej przy chwytnianiu, aresztacyi i denuncyacyach zbrodni, przestępstwa i wykroczenia: za zbrodnie stanu 4, obrazę majestatu i członków cesarskiego domu 86, powstanie i rozruch 6, gwałt publiczny 345, nadużycie władzy urzędowej 66, fałszowanie monety i publicznych papierów kredytowych 68, podburzenie religijne 114, gwałt, rozwieżłość i inne zbrodnie rozpusty 120, zabójstwo 186, spędzenie płodu żywego i podkładanie dzieci 88, ciężkie uszkodzenie cielesne 778, podpalanie 284, kradzież, sprzeniewierzenie się i oszukaństwo 21,525, rabunek 474, podwójne małżeństwo 7, potwarz 37, dezercya 420, dawany zbrodniarzom przytułek 310, słowna albo czynna obrazę publicznego urzędnika, służi lub straży 496, opór przeciw żandarmerji i obrazę jej 539, burzycieli pokoju, excessantów, opojów i wałęsów nocnych 6683, kaleczących samych siebie 30, zebraków, włóczęgów i niemających paszportów 62,555, zbiegów od rekrutacyi 725, graczy hazardownych 3367, aresztantów czyli więźniów będących w inkwizycyi, ściganych listami gończemi 1518, za noszenie znaków politycznych, politycznie podejrzanych 48, za wykroczenie ustawy broni 1360, za wykroczenie ustawy o polowaniu, o lasach i rybołówstwie 2760, za przestępstwo patentu domokraców 955, za przestępstwo dochodów pocztowych tudzież innych 8976, za inne w powyższych rubrykach nieoznaczone karygodne czynności przeciw bezpieczeństwu publicznemu, przeciw bezpieczeństwu ludzi pojedynczych i przeciw moralności publicznej 194,291.

Wyszukanie 487 trupów, 304 rannych i chorych, następnie posługa przy 10,422 śledztwach domowych wszelkiego rodzaju, 3306 pozwów sądowych na świadków, 57 porad gminnych, 21 egzekucyi wyroków, 1530 pożarów, 13 wylewów wód, 3 konskrybcye i asenterunki. Nastąpiło 7 przypadków zabicia za użyciem broni przeciw gwałtownemu oporowi lub ucieczce.

Ameryka.

(Środki uspokojenia Kuby. — W planie jest połączyć republiki Honduras z Gwatemalą. — Układy Amerykanów na konferencyach w Ostendzie.)

Listy z Hawany pod dniem 25. z. m. donoszą: Wyrokiem sądu skazany został senior Estrampes na uduszenie (garrotte), a Mr. Telix na dziesięcioletnią robotę przymusową; obydwa za podburzanie i knowane spiski. Rozbrajanie i wydalenie z kraju Kreolów, nie ustaje. W porcie stały 3 angielskie wojenne okręta na kotwicy;

przysposabiano flotylę Kubańską i przymusem zaciągano majtków do służby. Na Meksyk zbrojono ekspedycyę pod rozkazami Karajavala; z drugiej strony obiegaly pogłoski o planie Karwareasa połączenia Hondury z Gwatemalą. Plan układany na konferencyach w Ostendzie ogłoszono teraz. Rezultatem tych konferencyi była następująca uchwała: Gdy podamy za wyspę Kubę cenę, która o wiele przewyższa jej wartość realną, a ta propozycya zostanie odrzuconą, wtedy weźmiemy pod rozwagę następującą kwestyę: Czy nie będzie nasz pokój wewnątrz kraju i egzystencya naszej drogiej Unii zagrożoną, jeżeli Kuba zostanie posiadłością Hiszpanii? — A potem dodajemy że: W razie potwierdzenia tej kwestyi, będziemy usprawiedliwieni przed Bogiem i przed ludźmi gdy ją oderwiemy od Hiszpanii, jeżeli będziemy mieć siłę po temu.

Hiszpania.

(Senat z wyboru uchwalony. — Podżeganie spokojności publicznej.)

Madryt, 19. marca. Głosowanie nad wnioskiem Olozagi względem wybieralnego senatu, który jak wiadomo przyjęto na przedwczorajszym posiedzeniu Korteżów, odbyło się w prosty sposób za pomocą powstania z miejsca. Pierwej jednak wotowano na tem samem posiedzeniu poimienne nad jednym z najważniejszych paragrafów wniosku Olozagi, przychem oświadczyło się 168 członków za nim a 42 przeciw niemu. Ten wypadek spowodował stronników mianowanego od korony senatu wyrzec się piśmiennego głosowania nad całym wnioskiem Olozagi. Tym sposobem więc będzie miała Hiszpania na przyszłość obok izby deputowanych senat obierany przez tych samych wyborców, co i deputowani. Liczba senatorów będzie wynosić trzy piąte części liczby deputowanych, a co trzy lata ma być czwarta część senatu odnawiana. Nikt niemoże być obrany do senatu, kto niema przynajmniej 30 lat i niepłaci rocznie 4000 realów podatku.

— Gubernator Madrytu otrzymał 16. b. m. wiadomość, że w okolicy zbiera się milicya narodowa i ma zamiar wejść do stolicy. Zdziwiony tem gubernator kazał natychmiast zasięgnąć bliższych wiadomości i dowiedział się, że milicye w istocie otrzymały rozkaz wyruszyć do Madrytu, ponieważ partya republikańska zamierza narazić kraj na wielkie niebezpieczeństwo.

Gubernator użył wszelkich środków, by odkryć źródło tego fałszywego rozkazu, i w istocie uwięziono już dwie osoby, które natychmiast wydane zostały w ręce sprawiedliwości. (W. Z.)

(Protestacya względem sprzedaży dóbr kościelnych. — Wyspa Kuba zagrożona.)

Według depeszy z Madrytu z d. 22. marca wniósł biskup z Osmu usilne przedstawienie do Korteżów przeciw sprzedaży dóbr kościelnych. Na posiedzeniu Korteżów z d. 21. przyjęto budżet ministeryum wojny.

Według najnowszych doniesień z Kuby panowało na wyspie wielkie wzburzenie umysłów. Obawiano się wylądowania pułkownika Kenny i jego korsarzy. Powołano pod broń wszystkich zdolnych do boju mężczyzn. (Abbl. W. Z.)

(Projekt finansowy p. Madoz przyjęty.)

Z Madrytu nadeszła pod dniem 23. marca następująca depesza: „Na wczorajszym posiedzeniu odrzucili Kortezy prawie jednogłośnie propozycyę Avecilli i Sancheza Siloy, wymierzone przeciw projektowi Madoza co do złozenia rent w ręce osób prywatnych. Sądzą, że minister finansów niebędzie się ościagał z zawarciem pożyczki w sumie 500 milionów realów.“

Dalsza depesza z Madrytu z 24. marca donosi:

„Projekt pana Madoza względem złozenia nowych rent w ręce kapitalistów, którzy przyjmą na siebie pożyczką 500 milionów realów, przyjęli Kortezy prawie jednogłośnie. Cholera sroży się w Aragonii, Zamora, Valencia i Logrono.“ (A. B. W. Z.)

Anglia.

(Posiedzenie z d. 20. marca. — Mowa o stosunkach z Prusami.)

Londyn, 21. marca. Na wczorajszym posiedzeniu izby wyższej zwrócił 82 letni lord *Lyndhurst* uwagę izby na zachowanie się Prus w obec mocarstw zachodnich i Rosyi i usiłował dowieść z aktów dyplomatycznych, że polityka Prus w kwestyi orientalnej była słaba, chwiejąca się i nieszczerą. Mowca nieradzi ministrowi spraw zagranicznych wdawać się w przymierze z tak wątpliwym przyjacielem, jakim się okazały Prusy w ostatnich miesiącach. Prusy lubo odstąpiły od sprzymierzonych a nawet w drodze dyplomatycznej wy-

stepowały przeciw ich polityce, roszcząc sobie jednak prawo brać udział w układach wiedeńskich ku ustanowieniu podstawy pokoju wraz z innemi mocarstwami. Mowca spodziewa się, że sprzymierzeni w żadnej mierze nie zezwolą na insynuacje Prus. Gdyby przypuszczono Prusy, natenczas niebyłoby nadziei, że układy odniosą pomyślny skutek. Jeżeli zacny lord będący na czele urzędu spraw zagranicznych jest w stanie przytoczyć fakta, któreby usprawiedliwiały większe zaufanie w lojalności Prus, tedy niechaj to uczyni. Lord Lyndhurst uważa to za pomyślną wróżbę, że lord John Russell reprezentuje Anglię przy konferencyach wiedeńskich i buduje przede wszystkim na niepokonanej siłę charakteru ludu angielskiego. Godłem Anglii powinno być: *Nil desperandum*. — Lord Clarendon odpowiedział po kilku wstępnych uwagach o wrażeniu jakie mowa uczyniona lorda wywołała w Prusiech, że obowiązany jest z urzędu zachować pewną dyskrecję, jednak jest w stanie wypełnić niektóre luki w podanym właśnie skreśleniu stosunków z Prusami. Dyplomatyczna korespondencja z Prusami niebyła zaspokajającą, jednak nie traci (lord Clarendon) nadziei, że porozumienie z tem państwem przyjdzie do skutku. Zacny lord powtórzywszy w krótkości historię bezowocnych układów z Prusami, oświadczył, że o bezwarunkowym przypuszczeniu Prus do konferencji wiedeńskich wcale nie może być mowy, i podobne żądanie nazwał po prostu śmieszem. Niepotrzebuje powtarzać, że specjalny poseł (Usedom), którego z Berlina przysłano do Londynu, doznał szczerzego przyjęcia; równie szczerze przyjęto nadzwyczajnego posła Prus w Paryżu. Jakkolwiek te misye się niepowiodły, jednak układy z Prusami jeszcze się nie skończyły. Nowe propozycje przedłożono dopiero przed trzema lub czterema dniami; jednak z własnej winy zostają Prusy wyłączone z Konferencji wiedeńskich. Mowca szczerze nadtem ubolewa i życzeniem jego jest, ażeby Prusy zajęły stanowisko godne swej potęgi, swej inteligencji i organizacji wojskowej. Anglia i Francja nie szczędziły życzliwych przedstawień, ale z Berlina odpowiadano niezmiennie, że Prusy są za pokojem. O tem niewątpliwie mowca i wcale tego niegani, albowiem także Anglia i Francja nieprowadziłyby wojny ani o jeden dzień dłużej jak potrzeba; ale (lord Clarendon) sądzi, że Prusy przez sposób w jaki popierały pokój, same przedłużyły wojnę. Niezaprzecza on Prusom prawa trzymania się polityki odpowiedniej własnemu interesowi, ale wyznać musi, że teraźniejszej polityki tego państwa niepojmuję; ta polityka niewydaje mu się być ani europejską, ani niemiecką, ani pruską. Raczej na to jest wyrachowana, by stawiać przeszłość Austrii, aniżeli na poskromienie Rosyi. Ale pomimo swej excentryczności Prusy zostają jednym z wielkich mocarstw europejskich i niemogą długo pozostać izolowane. Z jednej strony niemoga Prusy iść z Rosją, a z drugiej strony niechcą trzymać z Austrią; przeciwnie zajęły względem Austrii stanowisko nieprzychylnie i tym sposobem przeszkodziły zjednoczeniu się Niemiec, któreby nie tylko już dawno było osiągnięto pokój europejski, ale byłoby narodowi niemieckiemu zjednało owe gwarancje, których tak bardzo potrzebuje. Słowem Prusy znajdują się w odosobnieniu, nienaturalnem i fałszywym położeniu i dlatego są bezwładne. To może być otuchą dla nieprzyjaciół tego państwa, ale sprzymierzeni jego równie głęboko ubolewają nad tem, jak do brze myślący obywatele i patryoci pruscy. Anglia i Francja pragnąc wyrwać Prusy z tego smutnego położenia, niebędą i nadal szczędzić usiłowań by skłonić to mocarstwo do współdziałania przeciw Rosyi, czynić to będą zawsze w sposób przyjacielski i z wszelkiem uwzględnieniem, jakie się należy honorowi i godności wielkiego i niezawisłego państwa. — Po tem oświadczeniu odroczyła się izba do czwartku.

Na posiedzeniu izby niższej dnia 20. b. m. interpelował *Mr. Roebuck* w sprawie Nowej Fundlandyi, czyli ten kraj rychło otrzyma przyrzeczoną konstytucję i czyli niepopularny gubernator będzie odwołany? — Lord *Palmerston* niewchodząc w bliższe szczegóły interpelacji oświadczył, że życzenia wspomnianej kolonii zostaną zaspokojone. Mimoto zapowiedział *Roebuck* osobny wniosek w tej sprawie. — Na wzmiankę pana *Lowes* o ostatnich niepokojących wiadomościach z Wiktorii (w Australii) zapewnił *Sir G. Grey*, że rozruchy robotników w kopalniach złota zupełnie są przytłumione; rząd zamierza przedłożyć parlamentowi w krótkie projekt konstytucji dla Australii ku dalszemu rozpoznaniu. Wnioski pułkownika *North* względem wychowania synów oficerskich i tym podobne uchylono na przyrzeczenie rządu, że przedłoży w tym względzie swoje propozycje. *D. Norreys* zapowiedział bil względem ograniczenia władzy sądów przysięgłych w Irlandyi. — Potem wszczęła się i trwała aż do końca posiedzenia dyskusja nad wnioskiem pana *Joshua Walmsley* ażeby muzea, galerie itp. w niedziele po nabożeństwie otwarte były dla niższych klas ludności. Lord *Palmerston* oświadczył się przeziw wnioskowi. Na to chciał *Sir Joshua* cofnąć swą mocę, ale izba temu się sprzeciwiła; odrzucono mocę większością 235 głosów przeciw 48; poczem zamknięto posiedzenie. (W. Z.)

Francya.

(Hr. Montalembert przeciwnik ustawie o rekrutacji. — Aresztacje polityczne. — Gwardya odchodzi do Krymu. — Wymiana jeńców.)

Paryż, 23. marca. Na wczorajszym posiedzeniu ciała prawodawczego wystąpił hrabia *Montalembert* z dość ostrą mową przeciw ustawie o dotacji i rekrutacji, zarzucając jej mianowicie, że nadaje rządowi monopol, wciela do armii mnóstwo drobnych spekulantów, i na ubogich nakłada taki sam podatek jak na bogaczy, co jest wielką niesprawiedliwością. *Baroche* starał się udowodnić bezzasadność zarzutów *Montalemberta*. Na tem samem posiedzeniu

przedłożono projekt do ustawy, żądający niektórych zmian w budżecie na rok 1856. W budżecie wydatków idzie o podwyższenie wydatków dla ministerstwa państwa o 140.000 franków, gdyż o taką kwotę podwyższono subwencję na operę, która teraz wynosi 820.000 franków. Przeciwnie zaś zmniejszono wydatki dla ministerstwa spraw wewnętrznych, mianowicie w pozycji na deportację więźniów, o 500.000 franków.

— Temi dniami wydarzyło się tu 51 aresztacji politycznych; uwięzieni są po największej części z partii socjalistów a mianowicie z tajnego towarzystwa „*Marianne*.” Srodek ten zostaje podobno w związku z aresztacjami, które nastąpiły niedawno w departamentach *Nievre*, *Cher* i *Allier*. Słychać, że miano znaleźć przytem znaczny zapas ukrytej broni; a śledztwo stara się udowodnić, że przygotowywano zamach na życie Cesarza i bezpieczeństwo państwa. Z *Perpignanu* donoszono już dawniej, że w południowych departamentach panuje jakieś wzburzenie umysłów.

— Jutro odjeżdża lugańska koleją żelazną pierwszy oddział gwardyi cesarskiej. Dalsze konwoje będą następować po sobie co dni ośm.

— Pojmany podpułkownik rosyjski *Tamelander* został wymieniany za francuskiego podpułkownika *Lagondie* i powraca temi dniami do Rosyi. (W. Z.)

Niemce.

Berlin, 27. marca. Rosyjski Cesarz *Alexander II.* przesłał Jego Mości królowi odlew zdjęty z twarzy zmarłego Cesarza *Mikołaja*. (Zeit.)

(Rozwiązanie izb bawarskich. — Król *Ludwik* przybył do *Mnichowa*.)

Mnichow, 25. marca. Król rozwiązał nasze izby z zastrzeżeniem przedsięwzięcia wyboru nowej izby drugiej w czasie konstytucyjną oznaczonym. — Król *Ludwik* przybył tu dzisiaj wśród okrzyków radości ludu. (Zeit.)

Królestwo Polskie.

By cytadelę warszawską lepiej ufortyfikować, musiano pozrywać domy w jej pobliżu. Obowiązek dostarczenia kapitałów na zakupienie tych domów prywatnych włożył zmarły Cesarz ukazem na miasto *Warszawę* i stosownie do woli cesarskiej ma miasto zaciągnąć na to pożyczkę 700.000 r. sr. w banku polskim, która w przeciągu lat 20 ma być uimerzona w półrocznych ratach z dochodów miasta. (A. B. W. Z.)

Grecya.

Ateny, 16. marca. W akcie oskarżenia, które greckie ministerium przedłożyło izbie drugiej przeciw byłemu ministrowi wojny panu *Spiro Milios*, znajduje się podług doniesienia w gazecie tryestyńskiej ten punkt, „ze oskarżony niewciągnął do rachunku 2000 sztuk połamanych cegieł ze zniszczonej na jego rozkaz cegielni królewskiej.” (Abb. W. Z.)

Turecya.

(Wiadomość z Krymu i z Aten pocztą konstantynopolską.)

Paropływ „*Azia*“ zawinął wczoraj do Tryestu z *Lewanty* i przywiózł wiadomości z *Konstantynopola* z dnia 19. b. m. Wiadomości z *Krymu* są datowane pod dniem 14. z. m. Spodziewano się rozpoczęcia silnego ognia do fortecy (co się zresztą nie zupełnie sprawdziło). *Sefer Bej* i hrabia *Kocielski* mieli konferencję z jenerałem *Radziwiłłem* względem wymiany jeńców. Powietrze polepszyło się. *Omer Basza* miał naradę z jenerałem *Canrobert* i lordem *Raglanem*, poczem powrócił znowu do *Eupatorii*. W *Konstantynopolu* czyniono przygotowania do przyjęcia na przypadek przybycia Ich cesarskich Mości z *Francyi*. Na wzgórzach *Bosforu* wytyczono obóz dla 40.000 francuzkich żołnierzy; gwardya cesarska będzie obozować w *Balta Liman*; obóz będzie założony według ścisłych reguł wojskowych, a gdzie niegdzie nawet fortyfikacyami otoczony. Powstały znowu trudności względem uwolnionej, jak mówiono, przez Rosyan żeglugi naddunajskiej. Jenerał *Engelhardt* pozwala wolne przejście tylko dziesięciu okrętom *Gopcewicz*, każdy inny potrzebuje osobnego upoważnienia. Według wiadomości z *Bajrutu* z dnia 9. przybierały rozruchy *Kurdów* w *Mezopotanii* coraz groźniejszy charakter; w *Latakia* i *Hebron* nie był jeszcze przywrócony porządek. Według doniesienia z *Trebizondy* z dnia 5. b. m. za wstawieniem się wojskowego prezydenta *Szukri Baszy* złożono z urzędu i przyaresztowano szefa jeneralnego sztabu *Hussein Baszę* i jenerała brygady *Achmeta Baszę*, jak słychać, za nieregularność w służbie. Donoszą z *Aten*, pod dniem 22. b. m.: Przeszłej soboty odprawiono zaobne nabożeństwo za Cesarza *Mikołaja*, na którym się znajdowali wszyscy ministrowie, z wyjątkiem pana *Kalergis*, tudzież posłowie austriacki, pruski i bawarski.

(Niepewna, czyli *Iskender Bey* poległ.)

W raporcie umieszczonym w *Journ. de Const.* z dnia 6. marca wymieniono komendanta kawalerii tureckiej podczas przeprawy jazdy z d. 5. b. m. pułkownika *Skinder Beja* i powiedziano, że poległ na ranę w głowę otrzymaną. Nie można powziąć pewności, czyli *Iskender Bej* i *Skinder Bej* jest jedna i ta sama osoba. Korespondent gazety „*Times*“ z *Eupatorii*, który rannego nazywa *Iskender Bejem*, donosi pod d. 6. b. m., że jest nadzieja jego wyzdrowienia. (Abb. W. Z.)

Z teatru wojny.

(Depesze admirała Lyons i Lorda Raglan. — Przednia straż floty bałtyckiej stanie w Helsingör.)

London Gazette z 20. marca ogłasza depeszę admirała E. Lyons o znanej już z raportów francuskich wyprawie rekonesansowej angielskiego okrętu „Leopard“ i francuskiego paropływu „Fulton“ do jeziora kubańskiego. Dowiadujemy się z tej depeszy, że załogi tych okrętów wyladowawszy w pobliżu Boghazu nad jeziorem kubańskim zniszczyły Rosyanom 10 dział ciężkiego kalibru, a oraz spalili dwa rzędy barak i znaczne zapasy wojskowe. Stratę Rosyan w ludziach uważa admirał Lyons za znaczną, ze strony zaś angielskiej ucierpiano przytem bardzo mało.

Depesza Lorda Raglana z 3. marca podaje w załączeniu raport jeneralnego inspektora szpitalów angielskich w Krymie Dr. Hall z 2. marca o stanie chorych w obozie. Według tego raportu polepszył się znacznie stan zdrowia w armii dzięki łagodniejszemu powietrzu i starannemu pielęgnowaniu chorych. Na wyżynie pod Bałakławą stawiają baraki dla chorych i rekonwalescentów, po czem Dr. Hall spodziewa się bardzo pomyślnego skutku. Z 442 pacyentów (w ogóle zapadłych na ciężkie słabości) w Bałakławie umarło tylko 3 od 18. do 24. lutego. Także i w kawalerii zmniejszyła się liczba chorych. Kilka dni pogody wywarło cudowny wpływ na umysł i zdrowie wojska.

— Wychodzący w Odense (na wyspie Fühnen) dziennik *Fyens Avis* z 20. marca podaje następującą wiadomość: „Angielski konsul w Helsingör otrzymał uwiadomienie, że do zatoki tamtejszej przybędą wkrótce 4 fregaty parowe, stanowiące przednią straż floty angielskiej, której przybycia mają tam oczekiwać. Według powyższego w tej mierze postanowienia ma cała flota przybyć tak weźnie do Sundy, ażeby mogła zaraz po puszczeniu łodów na wodach rosyjskich wypłynąć na morze bałtyckie. Zarazem otrzymał konsul rozkaz przygotować dostateczny zapas węgla dla paropływów wojennych. Domyślają się, że w rozmaitych neutralnych portach będą urządzane wielkie składy węgla, gdyż przekonano się w lecie roku zeszłego, że brak tego artykułu wywierał najszkodliwszy wpływ na działania floty.“

(Depesza lorda Raglan z 8. marca. — Prywatna depesza z Bałakławy.)

Angielski minister wojny Lord Panmure otrzymał następującą depeszę od Lorda Raglana:

„Pod Sebastopolem, 8. marca.

Nieprzyjaciół pracuje ciągle z wielką gorliwością nad ukończeniem szanów, wspomnianego w mej depeszy Nr. 187., i sprowadza tam drzewo na pomosty i baterie do uzbrojenia reduty. Codziennie dostrzegamy znaczne konwoje przybywające od północnej strony do miasta, a ja dowiaduję się z wiarogodnego źródła, że gościniec wiodący z Symferopola do Sebastopola pokryty jest wozami, naładowanymi żywnością i amunicją wojenną. Dziś zrana zaczęły trzy działa, ustawione na wzgórzach nad Czerną, dawać ognia do dwóch małych paropływów, stojących w głębi portu na kotwicy, i zmusiły je w przeciągu godziny skryć się za wystającą w pobliżu skałę. Jeden z nich zdawał się być mocno uszkodzony, i domyślamy się, że załoga opuściła go zupełnie. Powietrze jest już od kilku dni bardzo piękne i ziemia wysycha wszędzie. Można słusznie się spodziewać, że ta zmiana powietrza wywrze bardzo pomyślny wpływ na chorych. Na wzgórzach otaczających Bałakławę kazałem w pobliżu zdrowego źródła urządzić szpital dla rekonwalescentów. Jenerałny inspektor szpitalów obiecuje sobie wiele dobrego po tem, że baraki te ustawiono w tak zdrowym miejscu. Jenerał-porucznik Pennefather objął napowrót komendę nad drugą dywizją, i co donoszę z prawdziwą przyjemnością, wygląda teraz bardzo dobrze.

Raglan.

— Dziennik *Times* zawiera następującą depeszę telegraficzną z Bałakławy z 10. marca: „Powietrze pogodne. Lord Raglan wysłał Lorda Burgersha do Sebastopola, by oznajmił tam śmierć Cesarza Mikołaja. Francuzi miotają ciągle jeszcze rakiety do twierdzy. Roboty oblężnicze postępują; słabości ustają powoli. Wojska ożywione najlepszym duchem. Dnia 8go b. m. wysłał Omer Basza posłańca z banderą parlamentarną do księcia Radziwiłła, komendanta wojsk rosyjskich w okolicy Eupatorii, by go uwiadomił o śmierci Cesarza Mikołaja.“

(W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 28. marca. Jego ces. Mości fregata „Radetzky“ z załogą 364 ludzi i o 31 działach przybyła z Poli.

Paryż, 27. marca. *Monitor* zawiera artykuł następującej treści: Cesarz Mikołaj usiłował urzeczywistnić dawne plany Carów względem supremacji w Europie. Po zdobyciu kilku prowincyi i uzyskaniu zupełnego wpływu w Niemczech, od którego je Cesarz Austrii uwolnił, sądząc, że przymierze między Anglią i Francją, które jedynie wolne były od wpływu Rosyi i w nadziei, że nowe cesarstwo francuskie będzie się wydawać podejrzane, uważał chwilę za stosowną, by uwięzić dzieło swoje zdobyciem Dardanellów. Ale zdarzenia omyliły jego nadzieję; Francja restaurując Cesarstwo, utworzyła contrepoids (przeciwwagę) przeciw Rosyi, i stała się sprzymierzoną wszystkich państw; Rosya została izolowana. Gdy Car w Rosyi jest wszystkiem we wszystkim, tedy ze śmiercią Cesarza Mikołaja znikła główna przeszkoda pokoju. Niechaj Cesarz Alexander przywróci Rosyi pokój i utoruje politykę pojednania.

Paryż, 27. marca. Dzisiejszy artykuł w *Monitorze* wyklada no rozmaicie.

Paryż, 27. marca, zrana. *Monitor* donosi z Pery z dnia 19. marca: Według depeszy z obozu pod Sebastopolem napadnięto na nieprzyjaciela w zasadce, a równocześnie wycieczkę jego odparli sprzymierzeni silnie.

Według depeszy prywatnych otworzyli Francuzi i Anglicy znów ogień przeciw twierdzy. — Przeznaczone pierwotnie na d. 24go b. m., ale odroczone wyruszenie gwardyi nastąpi stanowczo dzisiaj.

(Zeit.)

Paryż, 26. marca. *Monitor* donosi: Jenerał Forey opuścił Krym i obejmuje komendę dywizyi w Oranie. *Moniteur de l'armée* utrzymuje, że w Krymie stoi tylko 115 000 Rosyan. *Constitutionnel* sądzi, że zniszczenie Sebastopola zaniechano wprawdzie, ale przygotowania wojenne będą się dalej odbywać. Gwardya cesarska wyruszy dnia 17. b. m.

Londyn, 26. marca. Obydwie izby przyzwoliły sardyńską pożyczkę. Clarendon oświadczył, że okręta pod wojska sardyńskie są już w drodze. Wood przyrzekł najściślejszą blokadę bałtyckiego i białego morza.

Florence, 25. marca. Telegraf między Toskanią i państwem papieżkiem aż do Terracyny na granicy neapolitańskiej będzie otwarty z dniem 1. kwietnia dla korespondencji prywatnej. (L. k. a.)

Z Warszawy z dnia 15. (27.) marca nadesłano telegrafem do Wiednia następujący raport do księcia Warszawskiego:

„Kawaleria turecka zrobiła dnia 2. (14.) b. m. wycieczkę z Eupatorii, ale ją odparto. Dnia 5. (17.) uderzyły trzy bataliony Znałów na szanów nasze przed redutą zwaną „Kamezatka“, a którą chcieli opanować; odparto ich dwa razy ze znaczną stratą z ich strony. Odtąd postępuje nieprzyjaciół z mniejszą w ogóle zapamiętałością. Książę Gorczakow przybył do Sebastopola dnia 8. (20.) wieczór.

(Abb. W. Z.)

Odessa, 6. (18. marca). Książę Gorczakow przybył d. 2/14 do Odessy i udał się niezwłocznie w dalszą drogę do Krymu. Jenerał Annenkov pojechał za nim d. 4/16 wieczór. Wiadomość o śmierci księcia Menzykowa jest mylna. Znaczna liczba jazdy ma odpłynąć do Krymu.

(L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie tarnopolskim.)

Tarnopol, 17. marca. Według doniesień handlowych płacono w pierwszej połowie b. m. na targach w Tarnopolu i Trembowli w przecięciu za korzec pszenicy 11r.13k.—10r.24k.; żyta 10r.—9r. 36k.; jęczmienia 7r.15k.—7r.12k.; owsa 7r.13k.—7r.12k.; hreczki 6r.50k.—7r.12k.; kartofli 3r.10k.—4r. Za cetnar siana 3r.5k.—0. Funta mięsa wołowego sprzedawano po 5³/₅k.—5³/₅k. Garniec okowity po 2r.24k.—2r. Sag drzewa twardego kosztował 12r.31k.—4r.20k., miękkiego 10r.28k.—3r.46k mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 31. marca i 1. kwietnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	5	43	5	47
Dukat cesarski	5	48	5	51
Półimperyal zł. rosyjski	9	59	10	2
Rubel srebrny rosyjski	1	56	1	57
Talar pruski	1	51	1	53
Polski kurant i pięciopolówka	1	24	1	25
Galicyj. listy zastawne za 100 zr.	94	24	94	39
Galicyjskie Obligacje indem.	74	15	74	30
5% Pożyczka narodowa	86	35	87	15

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 1. kwietnia 1855.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po m. k.	—	—
„ przedał „ „ 100 po „ „	—	—
„ dawał „ „ za 100 „ „	—	—
„ żądał „ „ za 100 „ „	—	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 27. marca.

		za sto	w przecięciu
Obligacje długu państwa 5%	82 ¹ / ₁₆	82	82 ¹ / ₁₆
delto pożyczki narod. 5%	86 ¹² / ₁₆	87 87 ¹ / ₁₆	86 ⁷ / ₈
delto z r. 1851 serya B. 5%	—	—	—
delto z r. 1853 z wypłatą 5%	—	—	—
Obligacje długu państwa 4 ¹ / ₂ %	76 ⁷ / ₈	71	70 ⁷ / ₈
delto delto 4%	—	—	—
delto z r. 1850 z wypłatą 4%	—	—	—
delto delto delto 3%	—	—	—
delto delto 2 ¹ / ₂ %	—	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—	—
delto delto z r. 1839	—	—	—
delto delto z r. 1854	104 ³ / ₄	105	104 ⁷ / ₈
Obl. wiedeńskiego banku 2 ¹ / ₂ %	—	—	—
Obl. lomb. wien. pożyczki z r. 1850 5%	100 ¹ / ₂	—	100 ¹ / ₂
Obl. indemn. Niz. Austr. 5%	—	—	—
delto krajów koron. 5%	73 73 ¹ / ₈	1/2	73 ¹ / ₈
Akcyje bankowe	1009 1008 1005	—	1008
Akcyje n. a. Tow. eksp. na 500 złr.	1943 ³ / ₄	1953 ³ / ₄	1950
Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	—	—	—
Akcyje kolei żel. Glognickiej na 500 złr.	—	—	—
Akcyje kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—	—
Akcyje kolei Budzińsko-Lineko-Gmundzkiej na 250 złr.	—	—	—
Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	553 554 555	—	553 ¹ / ₂

Akcyje austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr. —
 Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr. —
 Renty Como —

Wiedeński kurs weksli

Dnia 27 marca.

w przecięciu

Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	125 ³ / ₄ 5 ⁸ / ₁₆ l.	125 ⁵ / ₈ aso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	124 ⁵ / ₈ 1 ¹ / ₂ 1.	124 ¹ / ₂ m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	92 ¹ / ₄ 1 ¹ / ₈ 92 92 ¹ / ₄ l.	92 ¹ / ₈ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwna za 300 lire toskań.	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	12-15 14 12 13 l.	12-13 2 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	124 ¹ / ₂	— 2 m.
Marsylia za 300 franków	—	2 m.
Paryż za 300 franków	146 ¹ / ₂ 1 ¹ / ₄ 146 146 ¹ / ₄	146 ¹ / ₄ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	—	31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	T. S.
Cesarskie dukaty	29 ¹ / ₂	29 ¹ / ₂ Agio.
Ducaten al marco	—	Agio.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeńskiej d. 28 marca o pół do 2. po południu.)

Ces. dukatów stopowanych agio 29¹/₂. Ces. dukatów obrączkowych agio 28³/₄. Ros. imperyały 10.2. Srebra agio 25³/₄ gotówką.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 31. marca.

Obligacje długu państwa 5% 82¹¹/₁₆; 4¹/₂% 71³/₄; 4% —; 4% z r. 1850 — 30% —; 2¹/₂% —. losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 119⁷/₈. Wiedeń. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —; Akcyje bank. 1003. Akcyje kolei półn. —. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 556. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcyje niż.-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. 450 złr.

Amsterdam l. 2. m. 102¹/₄. Augsburg 124¹/₄ l. 3 m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 123¹/₂ l. 2. m. Hamburg 91¹/₄ l. 2. m. Liwno — l. 2. m. Londyn 12.7. 3. l. m. Medyolan 123³/₈. Marsylia —. Paryż 145¹/₄. Bukareszt —. Konstantynopol —. Smyrna —; Agio duk. ces. 28³/₄. Pożyczka z roku 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych kra-

jów koron. —; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 106³/₁₆. Pożyczka narodowa 87³/₄. C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 332¹/₂ fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. marca

Hr. Załuski Józef, z Jasienicy. — PP. Schanz, c. k. jenerał-major, ze Stryja. — Stłonecki Leon, z Krechowic. — Zgadziniński Konstanty, z Ulicka. — Cywiński Franciszek, z Delejowa.

Dnia 1. kwietnia.

Hrabina Komorowska Konst., z Wiednia. — Hr. Dzieduszycki Juliusz, z Jarczowic. — Hrabina Dzieduszycka Klaudia, z Sapohowa. — Hrabina Mniszek Eleonora, z Bakończyc. — PP. Kriegshaber Aloizy, z Kubarowic. — Theodorowicz Kajetan, z Iliniec.

Wyjechał ze Lwowa.

Dnia 31. marca.

Hr. Tórek, c. k. feldmarszałek-porucznik, do Przemyśla. — Hr. Mier Henryk, do Buska. — PP. Bał Franciszek, do Tuligłówn. — Wolfarth Karol, c. k. kanclerz konsulatu jenerał., do Rzeszowa.

Dnia 1. kwietnia.

Baron Brunicki Jan, do Podhorzec. — PP. Torosiewicz Maurycy, do Ostrowa. — Strzelecki Krzysztof, do Wyrowa. — Petrowicz Jędrzej, c. k. rotmistrz, i Lösch Fryd., do Krakowa. — Festenburger Teofil, c. k. kapitan, do Przemyśla.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	326.01	— 2.0°	91.6	północny sl.	pogoda
3 god. pop.	327.12	— 0.2°	78.7	" "	"
10 god. wie.	328.47	— 1.0°	90.2	" "	pochmurno

Wysokość śniegu 86"

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY stanu galicyjskiej kasy oszczędności z dniem 31. marca 1855.

Stan wkładek pieniężnych z dniem 28. lutego 1855	—	—	—	złr. 2,877.841 kr. 15 den. 1
Od 1. do 31. marca 1855 włożyło 604 stron	—	—	złr. 101.784 kr. 54 den. —	—
" " " wypłaciło 499 stronom	—	—	— 62.584 — 10 — 1	—

a zatem przybyło

37.200 — 43 — 3

Stan wkładek pieniężnych z dniem 31. marca 1855

2,915.041 — 59 — —

W osobnym rachunku:

Kapitał galic. instytutu ciemnych	złr. 2239 kr. 58 d. —
Fundusz pożyczkowy Franciszka Józefa dla profesjonalistów lwowskich	— 405 — 43 — —
Fundusz pierwszego Towarzystwa przemysłu lnianego i konopnego w Galicyi	— 5553 — 51 — —

8199 — 32 — —

Ogół — 2,923.241 — 31 — —

Na to ma Zakład na dniu 31. marca 1855:

a) na hypotekach	—	—	—	złr. 2,490.677 kr. 19 den. —
b) w zastawach na papiery publiczne it. d.	—	—	—	8.468 — — —
c) w wekslach eskontowanych	—	—	—	40.049 — — —
d) w galicyjskich listach zastawnych	—	—	—	119.000 — — —
e) w obligacjach pożyczek Państwa	—	—	—	60.000 — — —
f) w gotówiznie	—	—	—	366.819 — 17 — —

razem

3,085.013 — 36 — —

Potrąciwszy powyższą stronom należącą się sumę

2,923.241 — 31 — —

Okazuje się przewyżka w sumie

161.772 — 5 — —

W którąto sumę wchodzi: prowizya od 1. stycznia 1855 stronom się należąca, tudzież prowizya z pożyczek na hypoteki i z innych interesów pobrana, Fundusz własny Zakładu, koszta utrzymania i zysk.

We Lwowie dnia 31. marca 1855.

Od Dyrekeyi galicyjskiej kasy oszczędności.

Gnoiński, naddyrektor.

S. Krawczykiewicz, dyrektor.

KRONIKA.

Wczoraj po południu odbył się pogrzeb z całą okazałością w starożytnym obrządku Doktora Jakóba Rappaport. Sędziwy starzec umarł w wieku lat 83; liczne zgromadzenie zebrało się uczcić szanowną pamięć zasług publicznych i zalet jego osobistych i odprowadzało pośmiertne zwłoki.

Z Hamburga donoszą o następującem nadzwyczajnem zdarzeniu. W odległości ³/₄ mil od miasta Stade nad Elbą znajduje się takzwana kolonia bagnista Bützfl ether Moor. W północno-zachodniej stronie jej ciągnie się rozległa przestrzeń bagnistej, nieuprawnej ziemi, zwanej dzikimi moczarami. Otóż spadłe w ostatnich tygodniach zeszłego roku gwałtowne deszcze, rozrzedziły tak dalece te trzęsawiska, że panująca około nowego roku burza poruszyła niezmierną część tych dzikich moczarów i pędziła je nakształt fal morskich w południowo-wschodnim kierunku ku uprawionym już obszarom kolonii. Cała kolonia była tym sposobem wystawioną na największe niebezpieczeństwo, które byłoby ją niezawodnie dosięgło, gdyby burza była nieuśmierzyła się w najkrytyczniejszej właśnie chwili. Szczęściem spustoszyła ta powódź bagnista tylko 3 do 4 morgów uprawnej ziemi, ale obok tego zniszczyła także kilka nader kosztownych tam wysadzanych drzewami. Najstarsi ludzie w tej okolicy niezapamiętali jeszcze takiego zdarzenia, ale powieść niesie, że przed 100 laty wydarzył się także podobny wylew tych moczarów.

— Szczury mają tak wielką odrzę od rośliny zwanej psi języczek (Cynoglossum officinale), że najdalej w przeciągu jednego dnia opuszczają budynki, w których się to zielsko rozrzuca. Psi języczek rośnie na łąkach i po brzegach rowów. Należy zbierać to ziolo z początkiem lata, kiedy ma największą siłę. Rozgniata się łodygę i rzuca na miejsca, które się chce oczyścić. Jak długo to ziolo leży, dopóty niepokaze się szczur w bliskości. Jeżeli się to ziolo porozrzuca na okęcie, to szczury wolą potonąć w wodzie aniżeli zostać w bliskości. Ponieważ szczury zazwyczaj uciekają w dom sąsiedni, przeto jest obowiązkiem każdego, kto tego środka używa, uwiadomić także sąsiadów o tym pojedynczym sposobie pozbycia się szczurów.

— Z Crefeldu donoszą z d. 18. marca: Z początkiem zeszłego tygodnia zagrabiono tutejszej „wolnej gminie chrześcijańskiej“ wszystkie ruchomości do odprawiania nabożeństwa, gdyż niezapłaciła czynszu za lokal używany od czasu wydalenia jej z tutejszego kościoła ewangelickiego. Dzisiejsza „Crefelder Zeitung“ ogłasza tedy, że w przyszły wtorek odbędzie się na targowicy publicznej sprzedaż ambony, organów, ławek, książek do modlenia itd.